

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Unowocześnienie unijnej polityki w dziedzinie pomocy państwa”

COM(2012) 209 final

(2013/C 11/11)

Sprawozdawca: **Emmanuelle BUTAUD-STUBBS**

Dnia 8 maja 2012 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Unowocześnienie unijnej polityki w dziedzinie pomocy państwa”

COM(2012) 209 final.

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 25 października 2012 r.

Na 484. sesji plenarnej w dniach 14–15 listopada 2012 r. (posiedzenie z 14 listopada) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny 128 głosami – 5 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Europejska polityka w dziedzinie pomocy państwa jest ważną strategią dla UE w kontekście zglobalizowanej i silnie konkurencyjnej gospodarki.

1.2 EKES uważa, że należy poprzeć reformę zaproponowaną przez Komisję w komunikacie ze względu na jej cele:

— zapewnienie wkładu europejskiej polityki w dziedzinie pomocy państwa w strategię „Europa 2020”;

— ustalenie nowego, bardziej efektywnego podziału zadań między Komisją a państwami członkowskimi;

— wprowadzenie szeregu ulepszeń proceduralnych.

1.3 EKES podziela wizję Komisji dotyczącą wzmocnienia pozytywnego powiązania między skuteczną pomocą państwa a celem zrównoważonego wzrostu, sprzyjającego włączeniu społecznemu. Ukierunkowana polityka pomocy państwa umożliwi stymulowanie innowacji (w tym innowacji społecznych), korzystanie z ekologicznych technologii oraz rozwój kapitału ludzkiego, a zarazem pozwoli uniknąć szkód dla środowiska. Dynamiczna i odpowiednio ukierunkowana polityka pomocy państwa może w znacznym stopniu przyczynić się do osiągnięcia wysokiego poziomu zatrudnienia i spójności społecznej.

1.4 Reforma ta, ambitna pod względem celów, środków i harmonogramu, wymaga jednak doprecyzowania w pewnych kwestiach.

1.5 EKES wzywa Komisję do sprecyzowania niektórych pojęć użytych w komunikacie:

1.5.1 Bardziej precyzyjnej definicji wymaga też kluczowe pojęcie „zawodności rynku” w rozumieniu proponowanym przez Komisję, ponieważ jego znaczenie zmienia się w zależności od okoliczności (dostęp do kredytu, finansowanie sieci szerokopasmowych, komercyjne inwestycje budowlane na terenach przemysłowych, dostęp do innowacji, szkolenia, rozwój przedsiębiorczości kobiet itp.), a te mogą wiązać się z różnymi przyczynami: negatywne skutki zewnętrzne, niepełne informacje, problemy z koordynacją, występowanie siły rynkowej itd.

1.6 EKES pragnie podnieść szereg kwestii dotyczących planowanych reform:

1.6.1 Reforma zaproponowana przez Komisję zwiększa odpowiedzialność państw członkowskich w zakresie przyznawania i kontroli pomocy państwa. Jakie środki prawne i praktyczne przewiduje Komisja, aby przekonać państwa członkowskie do pełnej współpracy w stosowaniu przepisów dotyczących pomocy państwa?

1.6.2 Zwiększenie odpowiedzialności państw członkowskich w dziedzinie kontroli pomocy mogłoby doprowadzić do subiektywnego stosowania przepisów przez państwa członkowskie, nieuczciwych działań państw i powrotu do pewnego patriotyzmu gospodarczego, który spowodowałby rosnący brak pewności prawnej dla przedsiębiorstw.

1.6.3 Na podstawie sprawozdania WTO Komisja stwierdziła, że nasi główni konkurenci na świecie dysponują porównywalnymi kwotami pomocy państwa. Jednakże europejska polityka dotycząca pomocy państwa zapewniłaby bardziej przejrzyste ramy niż obecny system w USA, Indiach, Korei czy Brazylii. Dane te są przestarzałe i wymagają aktualizacji, aby zapewnić Komisji wyczerpujący i dokładny obraz aktualnej sytuacji.

1.6.4 Komisja omawia kwestię porównania unijnego systemu kontroli pomocy państwa z innymi systemami, lecz nie przedstawia żadnych szczególnych wniosków. Dlaczego Komisja nie korzysta z tej okazji, by potwierdzić konieczność podejścia ekonomicznego mającego na celu zapewnienie „równych reguł gry” na poziomie światowym, aby umożliwić zrównoważony rozdział pomocy? EKES podkreśla, że należy skutecznie zaradzić określonym konsekwencjom niezgodnych z prawem dotacji zagranicznych, które zagrażają konkurencyjności przedsiębiorstw europejskich w stosunku do ich konkurentów światowych.

1.7 Wreszcie, EKES proponuje szereg zmian, które wydają mu się konieczne z uwagi na uznaną przez Komisję i Radę potrzebę wspierania MŚP, szczególnie w czasach presji konkurencyjnej ze strony przedsiębiorstw z krajów trzecich, korzystających z bezpośredniej i pośredniej pomocy państwa, przydzielanej w większej wysokości i w mniej przejrzysty sposób.

1.7.1 Zważywszy na niskie kwoty pomocy, jej pozytywne skutki dla MŚP i mikroprzedsiębiorstw oraz jej ograniczony wpływ na rynek wewnętrzny, EKES proponuje stałe podniesienie pułapów pomocy *de minimis* z 200 tys. euro do 500 tys. euro, wzięwszy pod uwagę, że dla każdego przedsiębiorstwa są one obliczane na okres trzech kolejnych lat, na wzór niedawnych postanowień na temat usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

1.7.2 Z uwagi na konieczność pomocy europejskim MŚP w rozwoju działalności na rynkach międzynarodowych, EKES proponuje zmianę art. 27 ust. 3 ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych nr 800/2008, mającą na celu uznanie, że pomoc pozwalająca MŚP na udział w targach i wystawach podczas ograniczonego okresu trzech kolejnych lat jest zgodna ze wspólnym rynkiem.

1.8 W świetle swoich doświadczeń EKES pragnie przedstawić Komisji trzy zalecenia praktyczne:

1.8.1 Należy opracować praktyczny przewodnik zawierający definicje, zakazy i procedury we wszystkich językach urzędowych UE, aby ułatwić zrozumienie i prawidłowe wykorzystanie pomocy państwa przez przedsiębiorstwa, sądy i władze publiczne.

1.8.2 Należy zorganizować dodatkowe seminaria szkoleniowe dla właściwych władz krajowych państw członkowskich, aby zapewnić jak najbardziej jednolite stosowanie przepisów wspólnotowych dotyczących pomocy państwa we wszystkich państwach członkowskich.

1.8.3 Zważywszy na znaczenie przewidywanych zmian, EKES wnosi o skonsultowanie się z nim w sprawie przeglądu rozporządzenia *de minimis*, rozporządzenia upoważniającego oraz ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych.

2. Treść komunikatu

2.1 Komisja pragnie zreformować europejską politykę w dziedzinie pomocy państwa w trzech głównych aspektach:

- a) pobudzenie trwałego, inteligentnego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego na konkurencyjnym rynku wewnętrznym, zgodnie ze strategią „Europa 2020”;
- b) skupienie uwagi Komisji w ramach działań kontrolnych prowadzonych *ex ante* na sprawach mających największy wpływ na rynek wewnętrzny;
- c) optymalizacja reguł i skrócenie czasu podejmowania decyzji.

2.2 Reforma ta opiera się na mieszanej ocenie obecnej polityki:

- obecne zasady są skomplikowane, jeżeli chodzi o zrozumienie, stosowanie i kontrolę; komisarz Joaquín Almunia sam zauważył na posiedzeniu EKES-u 23 lutego 2012 r., że istnieje 37 różnych aktów (rozporządzeń, komunikatów i wytycznych);
- obecne wyniki monitorowania procesu wdrażania środków objętych kontrolą *ex ante* przez państwa członkowskie ujawniają pewien brak zgodności z regułami dotyczącymi pomocy państwa;
- Komisja nie dysponuje przepisami dającymi możliwość określania jasnych priorytetów przy rozpatrywaniu skarg;
- stosunki między państwami członkowskimi a Komisją wymagają poprawy w dziedzinie wymiany informacji i współpracy w zakresie procedur zgłaszania.

2.3 Aby naprawić tę sytuację w kontekście wykorzystania pełnego potencjału jednolitego rynku (energia, transport, technologie cyfrowe), Komisja proponuje przyjęcie reformy ambitnej pod względem celów, środków i harmonogramu.

2.4 Proponowana reforma jest ambitna pod względem celów, ponieważ z jednej strony obejmuje ukierunkowanie na wzrost gospodarczy w Europie jednej z najstarszych i najbardziej zintegrowanych polityk wspólnotowych, a z drugiej osiągnięcie dość radykalnych usprawnień proceduralnych, nawet jeśli nie są one określone w liczbach i szczegółach w komunikacie.

2.5 Proponowana reforma jest ambitna pod względem środków, ponieważ Komisja proponuje wprowadzenie spójnego zestawu zmian jednocześnie w ramach „zintegrowanej strategii”:

- przegląd rozporządzenia *de minimis*;
- zmiany w rozporządzeniu upoważniającym Rady dotyczącym określenia niektórych kategorii pomocy, które są uznane za zgodne z rynkiem wewnętrznym i w związku z tym nie podlegają obowiązkowi zgłoszenia;
- przegląd ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych odnośnie do kategorii pomocy objętych obowiązującym rozporządzeniem upoważniającym;
- prawne wyjaśnienie pojęcia pomocy państwa;
- unowocześnienie rozporządzenia proceduralnego w dziedzinie pomocy państwa.

2.6 Proponowana reforma jest ambitna pod względem harmonogramu, ponieważ Komisja zamierza przyjąć wnioski w sprawie zmiany rozporządzenia proceduralnego i rozporządzenia upoważniającego jesienią 2012 r., zaś pozostałe elementy „pakietu” pod koniec 2013 r., tzn. przed wejściem w życie perspektywy finansowej na lata 2014–2020.

3. Uwagi ogólne

3.1 Kontrola pomocy państwa w ogólnym kontekście europejskiego prawa konkurencji

3.1.1 EKES popiera cele ogłoszone przez Komisję w komunikacie, tzn. „ułatwienie rozpatrywania pomocy, która jest dobrze skonstruowana, ukierunkowana na zidentyfikowane zawodności rynku i cele leżące we wspólnym interesie”, dzięki skoncentrowaniu kontroli na sprawach o największym wpływie na rynek wewnętrzny, poprzez uproszczenie zasad i szybsze podejmowanie decyzji.

Wysiłki te wpisują się w ogólną ewolucję prawa konkurencji, zarówno w zakresie przepisów dotyczących działań antykonkurencyjnych (ograniczeń konkurencji i nadużywania pozycji dominującej), jak i kontroli koncentracji przedsiębiorstw.

3.1.2 Jeżeli chodzi o praktyki antykonkurencyjne, to modernizacja prawa konkurencji wprowadzona rozporządzeniem nr 1/2003⁽¹⁾ oraz towarzyszące jej dokumenty rozpoczęły decentralizację stosowania prawa konkurencji, poprzez likwidację systemu uprzedniego zgłaszania. Dzięki temu Komisja może koncentrować swoje działania na walce z najpoważniejszymi ograniczeniami konkurencji i nadużyciami, zwłaszcza z kartelami. Modernizacji tej towarzyszyło wzmocnienie współpracy między siecią krajowych organów ds. konkurencji z jednej strony a Komisją z drugiej.

3.1.3 Jeżeli chodzi o kontrolowanie koncentracji przedsiębiorstw, komisarz Joaquín Almunia ogłosił niedawno możliwość przyszłej reformy europejskiego systemu kontroli koncentracji, aby, w szczególności, umożliwić Komisji skupienie się na koncentracjach, które mogą mieć największy wpływ na rynek⁽²⁾. W perspektywie krótkoterminowej ma dojść do uproszczenia rozpatrywania najmniej problematycznych spraw, dzięki ulepszeniu „procedury uproszczonej” i zmianie procedury wstępnego zgłaszania. W bardziej długoterminowej perspektywie można by dokonać przeglądu samego systemu kontroli koncentracji, poprzez zbadanie przejmowania niezapewniających kontroli udziałów mniejszościowych oraz lepsze współdziałanie systemów krajowych i systemu europejskiego, jeżeli chodzi o progi i składanie wniosków.

3.2 Wytyczne dla ogólnych ram pomocy państwa

3.2.1 EKES potwierdza swoje poparcie dla ogólnych ram pomocy państwa, która spełnia następujące kryteria⁽³⁾:

- jest ukierunkowana i selektywna;
- jest spójna ze strategiami na rzecz urzeczywistnienia jednolitego rynku;
- opiera się na uproszczeniu, przejrzystości i pewności prawnej procedur i przepisów;
- obejmuje wzmocniony dialog z państwami członkowskimi w ramach procesu podejmowania i wdrażania decyzji oraz na etapie dokonywania oceny i monitorowania skuteczności pomocy;
- obejmuje lepsze informowanie przedsiębiorstw o zasadach i procedurach dotyczących pomocy państwa;
- opiera się na wspólnej odpowiedzialności dzięki uruchomieniu krajowych organów koordynujących;
- zakłada dostosowanie reguł europejskich w dziedzinie pomocy państwa do strategii pomocy realizowanych przez głównych europejskich partnerów handlowych, aby pozostałym częściom świata zapewnić „równe reguły gry”⁽⁴⁾.

3.3 Zwiększenie odpowiedzialności państw członkowskich w zakresie stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa

3.3.1 W rozumieniu EKES-u skoncentrowanie kontroli Komisji na najbardziej problematycznych sprawach będzie zależeć przede wszystkim od rozszerzenia środków pomocowych zwolnionych z obowiązku zgłoszenia. Będzie to z konieczności wiązało się z większą odpowiedzialnością państw członkowskich. EKES zwraca jednak uwagę, że wymagałoby to

⁽²⁾ <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/12/453&format=HTML&aged=0&language=EN>.

⁽³⁾ Dz.U. C 65 z 17.3.2006, s. 1, pkt 3.1.

⁽⁴⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/132797.pdf.

⁽¹⁾ Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1.

uwzględnienia specyfiki przepisów dotyczących pomocy państwa. W efekcie państwo, a ogólniej mówiąc wszystkie organy państwowe i publiczne mogące przyznać pomoc, są swego rodzaju „sędzią we własnej sprawie”.

3.3.2 Zwiększenie odpowiedzialności państw członkowskich w dziedzinie kontroli pomocy mogłoby doprowadzić do subiektywnego stosowania przepisów przez państwa członkowskie, nieuczciwych działań państw i powrotu do pewnego patriotyzmu gospodarczego, który ostatecznie spowodowałby rosnący brak pewności prawnej dla przedsiębiorstw.

3.3.3 Można rozważyć kilka sposobów ograniczenia tego rodzaju ryzyka do minimum:

- Zwiększenie przejrzystości poprzez nałożenie na państwa członkowskie obowiązku sprawozdawczości. Można by było publikować i udostępniać na stronie internetowej Komisji roczne sprawozdanie podsumowujące w sprawie stosowania rozporządzenia *de minimis* i ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych.
- Ryzyko finansowe związane z nielegalnością lub niekompatybilnością spoczywa wyłącznie na beneficjencie pomocy, który jest zobowiązany do spłaty określonej sumy powiększonej o odsetki. W związku z tym można by było zwiększyć odpowiedzialność finansową państw członkowskich, np. poprzez nałożenie grzywny na dany organ władz publicznych, który udzielił pomocy.
- Można rozważyć utworzenie niezależnych krajowych agencji ds. polityki pomocy państwa. Mogłyby one funkcjonować jako „punkty kontaktowe” dla Komisji oraz dla przedsiębiorstw.
- Komisja powinna prowadzić bardziej skuteczne kontrole *ex post* i aktywnie propagować najlepsze praktyki.

3.4 Uproszczenie i przejrzystość procedur

3.4.1 Komisja i państwa członkowskie wykazały się zdolnością do reagowania na kryzys gospodarczo-finansowy w latach 2008–2011, przyjmując szereg konkretnych dokumentów⁽⁵⁾. Szczególnie dzięki ściślejszej współpracy między państwami członkowskimi i silnej mobilizacji służb Komisji możliwe było podjęcie szybkich decyzji, ku zadowoleniu państw członkowskich i przedsiębiorstw.

⁽⁵⁾ Zob. tymczasowe reguły pomocy państwa ustanowione w odpowiedzi na kryzys gospodarczy i finansowy.

3.4.2 Jednak ogólnie rzecz biorąc procedury są nadal zbyt długie i skomplikowane dla zainteresowanych podmiotów. EKES popiera więc zamiar Komisji, by rozwiązać problem długiego okresu rozpatrywania spraw poprzez poprawę praktyk administracyjnych oraz wezwanie państw członkowskich do wykazania się odpowiedzialnością, aby zagwarantować przejrzystość i efektywność. Konieczne jest, by terminy były w miarę możliwości zgodne z rytmem działalności gospodarczej.

3.4.3 W tym kontekście „procedura uproszczona” mająca zastosowanie do niektórych rodzajów pomocy⁽⁶⁾ mogłaby zostać rozszerzona, pozostając jednocześnie ograniczona pewnymi ramami. W ramach tej procedury Komisja weryfikuje, czy dany środek pomocowy jest zgodny z obowiązującymi przepisami i praktykami.

3.5 Lepsze egzekwowanie prawa

3.5.1 Skuteczne egzekwowanie prawa o pomocy państwa jest konieczne. EKES stwierdza jednak, że często sądy krajowe nie mają możliwości zapewnienia skutecznego stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa, szczególnie w odniesieniu do zagwarantowania praw przedsiębiorstw, które ucierpiały na skutek przyznania nielegalnych środków pomocowych konkurentom. Można wymienić szereg powodów takiego stanu rzeczy, w tym niewystarczającą znajomość europejskiego prawa konkurencji wśród sędziów oraz ograniczenia proceduralne występujące we wszystkich postępowaniach spornych.

3.5.2 Należy opracować rozwiązania na rzecz lepszego egzekwowania przepisów dotyczących pomocy państwa w praktyce. Zarówno przedsiębiorstwa, jak i sądy krajowe powinny dysponować skuteczniejszymi instrumentami i procedurami.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Sprecyzowanie pojęcia „zawodności rynku”

4.1.1 EKES popiera cel polegający na zatwierdzeniu tylko tych środków pomocowych, które: (i) przyczyniają się do wspierania wzrostu poprzez naprawianie zawodności rynku (przyznanie pomocy państwa powinno uzupełniać, a nie zastępować wydatki ze źródeł prywatnych) oraz (ii) mają charakter bodźca, tzn. zachęcają beneficjentów do podejmowania działalności, której nie prowadziliby, gdyby nie otrzymali pomocy.

4.1.2 W tym kontekście pojęcie „zawodności rynku” musi koniecznie zostać sprecyzowane i zilustrowane przykładami z różnych dziedzin, zwłaszcza w oparciu o istniejące orzecznictwo europejskie, aby wspomóc zarówno władze publiczne, jak i przedsiębiorstwa w jednolitym interpretowaniu tego pojęcia i stosowaniu go na etapie opracowywania środków pomocowych.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 136 z 16.6.2009, s. 3.

4.2 Pogłębienie i aktualizacja porównań międzynarodowych w dziedzinie pomocy państwa

4.2.1 Punkty 16 i 17 komunikatu dotyczą polityki konkurencji prowadzonej przez kraje trzecie. Komisja uznała, że UE dysponuje bardziej przejrzystymi ramami, pozwalając jednocześnie na osiągnięcie porównywalnego poziomu pomocy. To stwierdzenie opiera się na analizie porównawczej dokonanej przez WTO w 2006 r. EKES wzywa Komisję, by skłoniła WTO do przeprowadzenia nowszych badań, gdyż w świetle kryzysu wiele państw członkowskich należących do WTO, ale niebędących członkami UE, udzieliło ogromnych dotacji, szczególnie w sektorze przemysłu wytwórczego. Przyszła polityka konkurencji po 2013 r. powinna opierać się na aktualnym i precyzyjnym obrazie sytuacji, np. w odniesieniu do USA, Chin, Indii i Brazylii (w tym dotyczącej pomocy udzielanej przez jednostki federalne), w kontekście zastrzeżonej przez światowy kryzys konkurencji gospodarczej.

4.2.2 Wdrażanie zasad pomocy państwa powinno umożliwić wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw na rynku wewnętrznym i światowym. Jednak przedsiębiorstwa europejskie stoją w obliczu konkurencji firm mających siedzibę w krajach trzecich, w których prawodawstwo czasami nie przewiduje żadnych ograniczeń w dziedzinie pomocy państwa. Sytuacja ta może prowadzić do poważnych zakłóceń konkurencji ze szkodą dla przedsiębiorstw europejskich, jak stwierdza Komisja w komunikacie (7).

4.2.3 W ramach swoich uprawnień Komisja podejmuje inicjatywy mające na celu ustanowienie „równych reguł gry” na poziomie światowym, zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji. Wszelkie reformy przepisów dotyczących pomocy państwa powinny więc być skoordynowane z działaniami Komisji podejmowanymi w innych dziedzinach, przy pomocy instrumentów polityki handlowej (zasady WTO, dwustronne umowy o wolnym handlu).

4.3 Zmiana podejścia w dziedzinie dopłat do eksportu

4.3.1 We wniosku dotyczącym rozporządzenia ustanawiającego program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw na lata 2014–2020 (COM(2011) 834 final) Komisja uznaje konieczność

wspomagania eksportu MŚP na rynku wewnętrznym UE i na całym świecie, aby stymulować wzrost. Przewiduje się zapewnianie wsparcia i usług pomocniczych dla MŚP z potencjałem wzrostu za pośrednictwem sieci Enterprise Europe Network.

4.3.2 Jednocześnie jednak podejście Komisji wydaje się zbyt restrykcyjne, ponieważ na przykład w odniesieniu do udziału MŚP w targach i wystawach artykuł 27 rozporządzenia nr 800/2008 z 6 sierpnia 2008 r. nakłada szereg warunków łącznych: dopłaty mogą stanowić maksymalnie 50 % kosztów kwalifikowalnych, być przydzielane MŚP podlegającym unijnej definicji takich przedsiębiorstw i tylko w przypadku udziału po raz pierwszy w targach lub wystawie.

4.3.3 Kryterium pierwszego udziału nie wydaje się właściwe w kontekście strategii międzynarodowego rozwoju, która wiąże się z obecnością na tym samym rynku przez co najmniej 3 lata, zanim można sformułować własną strategię rozwoju (działalność, ustanowienie siedziby, dystrybucja). Dlatego też EKES proponuje zastąpienie kryterium „pierwszego uczestnictwa” z art. 27 ust. 3 kryterium „udziału w targach i wystawach w okresie trzech kolejnych lat”, z zachowaniem bez zmian dwóch pozostałych kryteriów.

4.4 Zapewnienie wkładu pomocy państwa w zrównoważony wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu

4.4.1 UE powinna zapewnić, by pomoc państwa stymulowała innowacje, w tym w dziedzinie społecznej – w ramach „Unii dla innowacji” uznano już potrzebę pomocy na rzecz innowacji społecznych – oraz stosowanie ekologicznych technologii i rozwój kapitału ludzkiego zgodnie z modelem zrównoważonego rozwoju. EKES wyraża zadowolenie ze stopniowego uznawania pomocy na rzecz innowacji społecznych jako pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem (8) i pragnie, by praktyka ta upowszechniła się w przyszłości w ramach procesu unowocześniania pomocy państwa.

4.4.2 EKES popiera też koncepcję pomocy przeznaczoną na badania i rozwój, która obejmuje opracowywanie, realizację i wprowadzenie na rynek produktów, programów i usług dostępnych dla grup społecznych znajdujących się w gorszym położeniu (szczególnie dla osób niepełnosprawnych) (9).

Bruksela, 14 listopada 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON

(7) Zob. punkt 17 komunikatu.

(8) COM(2010) 546 final; COM(2011) 609 final; Dz.U. L 7 z 11.1.2012, s. 3.

(9) Dz.U. C 24 z 28.1.2012, s. 1.